

75 ár í dag

Havnar Arbeðsmannafelag heldur stóra fðingardagsveitslu fríggjakkvöldið

Í dag eru liðin 75 ár, síðan Havnar Arbeðsmannafelag varð stovnað, og hesin fðingardagur verður so avgjört hildin.

Tað fyrsta verður ein rimmar veitsla, ið verður fyr limum og viðskiftafólki fríggjakkvöldið í Badmintonhøllini. 500-600 fólk vænta teir til veitsluna.

Seinast í mánaðinum er málið at fáa eitt drúgv minningarrít út um felagið. Upprunaliga var ætlanin at fáa ritið liðugt til fðingardagin í dag, men tað eydnaðist ikki.

Tað er Hans Thomsen, sum leggur bókina til rættis, í samstarvi við Poul Johs. Lindberg, sum var rokn-skaparmaður hjá felagnum í 30 ár.

Minningarritið verður út móti 300 síðum við nógvum myndum, m.a. av teimum, sum hava gingið á odda í felagnum.

Havnar Arbeðsmannafelag er í tí hepnu støðu at eiga allar gerðabøkurnar, og tær hava ligið til grund fyrri at skriva ritið. Men tað hevureitt stórt arbeiði at skriva, tí nógv er hent øll hesi árin, og felagið hevur ongantíð áður givið nakað minningarrít út, sigur Hans Thomsen.

Søgan um Havnar Arbeðsmannafelag er samstundis ein partur av søguni um Havnina, um víðurskiftini hjá fólki í høvuðstaðnum.

Hans Thomsen sigur, at teir hava serliga heft seg við ta fyrstu úðina. Tá var

arbeiðsdagurin frá seks á morgni til seks á kvöldi, og leygardagurin var eisini vanligur arbeiðsdagur.

Viðurskiftini eru batnað alla tíðina, men eg haldi, at størsta framstigið var at fáa átta tíma arbeiðsdag. Tað var í 1931, at arbeiðsdagurin í Havn fór niður á átta tímar. Men tað var bara í Havn. Hinar bygdimar komu langt aftaná. Hini londini høvdu tá leingi havt átta tíma arbeiðsdag, sigur Hans Thomsen.

Lønirnar vóru eisini ójavnar kring landið, og so seint sum undir seinna heimsbardaga vóru lønirnar ójavnar, og heldur ikki líka langur arbeiðsdagur var allastaðni. Hetta hevði m.a. við sær, at reidamir höttu við at senda skipini at gera út hagar, lønirnar vóru lægri, t.d. í Klaksvík. Tað varð brúkt sum trýst móti felagnum, sum hevði fingið vunnit limum sínum betri viðurskifti og løn.

Eitt annað framstig hjá felagnum var at fáa efirlønargrunnin, ið varð stovnaður fyrri átta árum síðan. Teir limir, sum hava verið limir øll átta árin, og sum annars líka treytir fyrri at fáa efirløn, fáa frá 1. august 1991 fulla upphædd goldna úr grunninum. Full upphædd er 3600 krónur um mánaðin.

Hetta er nakað av tí, ið greitt verður frá í minningarritinum um Havnar Arbeðsmannafelag, ið sum nevnt væntandi kemur út seinast í mánaðinum.

Karl Johansen (í miðuni) hevur verið formaður í Havnar Arbeðsmannafelag í nógv ár. Vinstrumegin sæst Andreas Debes, næstformaður, og Monrad Kjelnæs, bókhaldari í felagnum, høgrumegin. Myndin omanfyri er av Jóan Peturi Davidsen, sum var fyrsti formaður Havnar Arbeðsmannafelags

Tað finnast nógvir eldri myndir, ið lýsa søguna hjá Havnar Arbeðsmannafelag. Henda er tikin seinast í 20-árunum av arbeiðsmönnum í havnini

Framhald av síðu 2

til sjóndar í stórmálum, men hon skínur eisini ígjøgnum í smærri men eisini týðningarmiklum málum. Fyri bara at taka eitt teirra, rúsdrekka-málið. Hvussu í allari víðu verð høvdu vit fingið eina meira tíðarhóskandi lóg-gávu á hesum øki í eina samgongu við henda konservativa andan í sambandsflokkinum!

Hvat víðvíkur eina samgongu millum javnaðarflokkinn og fólkaflokkinn, so veit pn, at eisini vit hava sett eitt spurnartekin við eina slíka samgongu. Men hetta er so tað báðir flokkarnir hava gjørt av og í eina tíð, har búskaparliga støðan í landinum er so álvarsom, skulu vit so hava eina arbeiðsføra

samgongu undir øllum umstøðum. Javnaðarflokkurin hevur ikki mett møguleikar at fáa eina slíka samgongu at virka saman við sambandinum og tí skal henda tvey-flokkasamgonga royna seg.

Tá pn skrivur, at javnaðarflokkurin í royndum sínum at skipa samgongu hevur smelt ta skeivu hørðina í, so er hetta skeiv adressa. Sambandið visti litlan og ongan vilja at koma upp í eina samgongu, og tað var tí tað sum smelti hørðina í. Høvdu vit ein positivan og framtakshugaðan sambandsflokk, tá hevði uttan iva ein heimastýrissamgonga verið veruleiki. Eisini sambandsflokkurin er noyddur til at revurdera

sin politikk og fylgja tíðini. Tað ber ikki til at lata alt standa í stað. Konservativa og ofta reaktionera linjan hjá sambandsflokkinum tykist at vera so grundfest, at tað í veruleikanum er hann sjálvur, sum tá avtornar setir seg uttan fyrri alla ávirkan — og ikki javnaðarflokkurin, sum litur frameftir heldur enn at stara seg blindan í fortíðini.

Vit nevndu rúsdrekka-málið sum eitt talandi dømi og vit kundu nevnt fleiri onnur við. Tað er uppá tíðina, at sambandsmenn gera sær greitt, at við at tvihalda um sínar botnkonserveru hugsjónir, kvetta teir allar møguleikar at skipa samgongu saman við eitt nú

javnaðarflokkinum bæði nú og í framtíðini.

Tit máttu havt lært av royndunum í farna landsstýri, hvussu tit við tykkara boomerangliknandi samgonguskjali tvingaðu tykkara samgongupartnarar at visa seg fram um undirbrotligar tænarar sambandsflokksins. Tjódveldið orkaði rætt og slætt ikki meira at liggja undir hesum tunga og myrka sambandsokinum longur, og hetta gapi-stokkaarbeiðið kom at kosta honum dyrt. Javnaðarflokkurin ynskti ikki at koma í gapi-stokk sambandsflokksins, tí bleiv heldur eingin samgonga.

Annars skal tað vera okkara vón, at nýggi formaður flokksins nú fær stundir í andstøðu til at

fáa skil á henda flokk. Siggja vit burtur frá hansara byrjunarmistøkum sum formaður, so ivast vit onga lótu í, at hann er maður fyrri at fáa sambandsflokkinn á beint og til ein samarbeiðsflokk aftur, tá landsstýri skulu skipast í framtíðini. Kanska júst hansara treiska lyndi her kann koma honum og sambandinum til góðar. Hann er virkin, dugnaligur og iðin. Nú ræður um at brúka hesar góðu gávur rætt. Vit ynskja honum góða eyndu. Hóast vánaliga úrslitið av fyrstu samgongusamráðingum sínum, so ivast vit ikki í, at hann fer at virka fyrri, at vit fáa tann sakliga og grundiga dialogin, sum eigur at vera millum eitt stýri og eina andstøðu.

Ikki minst í hesum tíðum hava vit vissuliga brúk fyrri eina virknari andstøðu.

